

Til
BKMB – Kommunaldirektørens stab
Dokken 2050

Deres referanse: 202008744
Vår referanse: 20040
Dato: 28.05.2021

Fra
Opus

INNSPILL TIL AREALSTRATEGI FOR DOKKEN

Sammendrag

1. Sosial infrastruktur bør sees på samlet for Dokken og Laksevåg. I arealstrategi for Dokken kommer det ikke godt nok frem hvordan strategisk veiviser 5 i overordnet strategi for Dokken ivaretas. Dokken trenger Laksevåg.
2. Forskningsprosjektet Building Health: Forskning på helsefremmende stedsutvikling som vil bidra til ny kunnskap og ny forskningsbasert utvikling av nye modeller for områdeutvikling. Transformasjon av Dokken og videreutvikling av Laksevåg bydel sett i sammenheng vil kunne dra nytte av dette forskningsarbeidet til å skape en mer bærekraftig samlet ny utvikling på begge sider av Puddefjorden, og ikke minst knytte områdene sammen også sosialt.
3. Gåbyen: Krysningen av Puddefjorden bør være tilrettelagt for å oppnå en best mulig forbindelse mellom Laksevåg og Dokken/sentrum. Plasseringen av brofeste på Laksevåg-siden vil ha stor betydning for Laksevåg sin mulighet til å være attraktiv, kunne avlaste Marin klynge sine positive ringvirkninger for ny næring og mer arealbehov, og bidra til Havbyens fleksibilitet i en ønsket dynamisk transformasjon.
4. Havet som veien i havbyen; Arealstrategien bør se behovet for Dokken sett fra sjø. Det bør legges til rette for mange og gode forbindelser for ny mikromobilitet og autonome fartøy på sjø, herunder mot Laksevågsiden.

Innledning

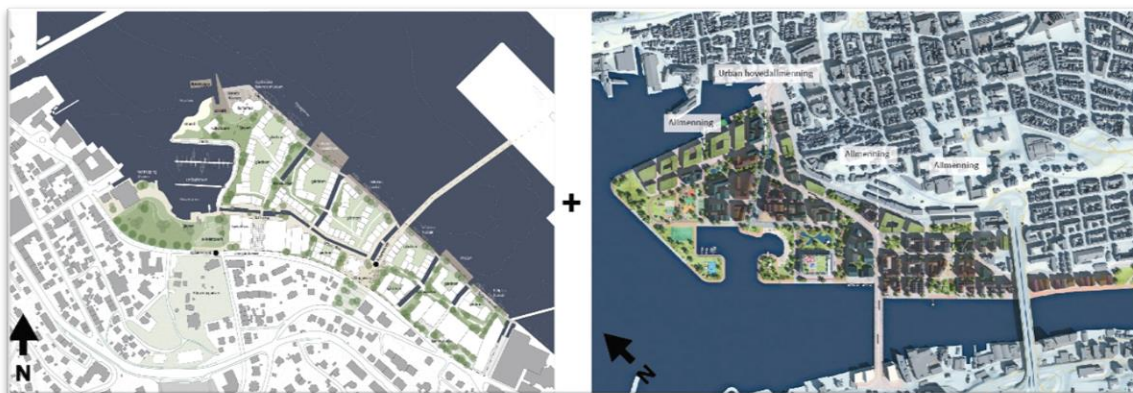
Det er etablert et grunneiersamarbeid for eiendommene langs sjøfronten, fra og med Damsgårdsveien 143 til og med Damsgårdsveien 169. Grunneierne har som mål å utvikle området i forbindelse med tilstøtende undersøkelsesområde i sjø på en helhetlig måte, uavhengig av eiendomsgrenser, til beste for byen. Grunneierne ønsker å jobbe parallelt med Dokken-utviklingen, og på den måten skape gode løsninger for Dokken og Laksevåg. Byen er tjent med at Dokken og Laksevåg sees på som et samlet transformasjonsområde, spesielt med tanke på å utløse potensialet som ligger i

etableringen av Marin klynge i Havbyen og behovet for en helhetlig og helsefremmende planlegging og utvikling.

Vurdering

«Dokken skal være en integrert del av Bergen, med visuelle og fysiske forbindelser til omkringliggende deler av byen; sentrum og Nordnes, Laksevåg, Damsgård og Møhlenpris. Bergenslandskapet skal kunne leses i både liten og stor skala» (strategisk veiviser 5, Dokken 2050 – overordnet strategi, vedtatt 28.4.2021).

For sosial infrastruktur bør Laksevåg og Dokken sees i sammenheng. Dokken er avhengig av Laksevåg for å oppnå en god nok dekning av allsidig behov for sosial infrastruktur og bredt nok spekter av kulturtilbud og byrom med ulik attraktivitet og aktivitet for både bolig og næringsøyemed.

Figur 1 Mulighetsstudiene for hhv. Laksevåg og Dokken; for sosial infrastruktur bør Laksevåg og Dokken sees i sammenheng, og utfylle hverandre i funksjoner.

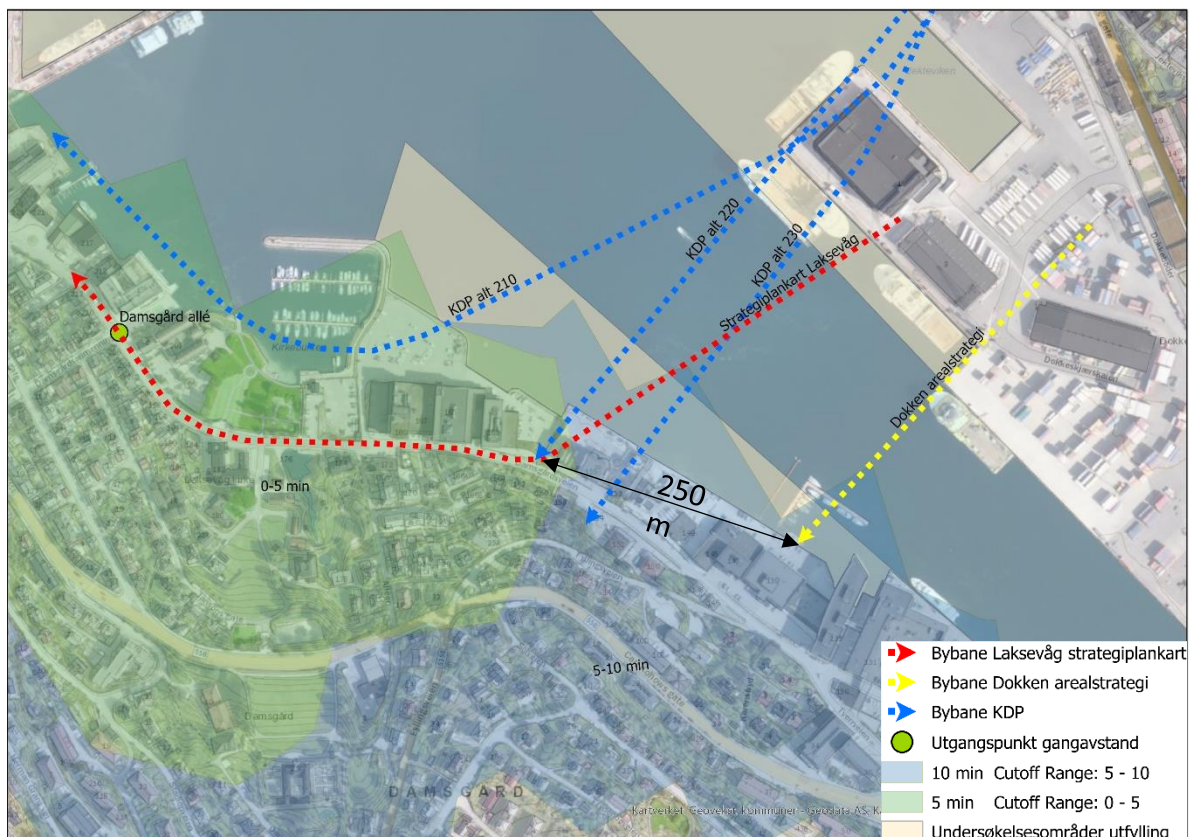
Linstow AS (grunneier med ca. 50% av planområdet på Laksevåg, øvre del mot Kirkebukten) har sammen med Sintef fått bevilgning fra Forskningsrådet for gjennomføring av et fireårig forskningsprosjekt med målsetning om å kunne utvikle mer helsefremmende stedsutvikling. Prosjektet starter opp i disse dager. Forskningsprosjektet har som mål å skape grunnlag for bedre fysisk og psykisk helse for alle som bor, arbeider og bruker et område, øke livskvalitet og verdighet hos den enkelte innbygger, skape innovasjon i kommunens helse og omsorgstjeneste og derigjennom økt bærekraft i offentlige budsjetter.

Blant temaene prosjektet skal drøfte er hvordan blir et sted helsefremmende i praksis, hva som motiverer og engasjerer innbyggerne til en aktiv livsstil uavhengig av kjønn, alder og funksjonsnivå, hvordan tilrettelegge fysiske miljø og ny teknologi i sammenheng for at et sted blir helsefremmende i praksis, hvilke tilrettelegginger oppleves relevante, nyttige og attraktive for brukerne og hvordan bidra til å utsette eller redusere behovet for helse- og omsorgstjenester.

En parallell utvikling av Dokken og Laksevåg vil møte de samme spørsmål, og en realisering av en fremtidsrettet helsefremmende utvikling av begge områder vil kreve fokus, kunnskap og samarbeid for realisering av nye løsningsmodeller. Forskningsprosjektet Building Health vil kunne gi svært relevante innspill til denne utviklingen.

Med en overordnet kommunal styring av utviklingen på Dokken kombinert med et aktivt grunneiersamarbeid på Laksevågsiden, vil det være grunnlag for gjennom planprosesser og parallell utvikling å finne helhetlige løsninger for begge byområdene, og på sikt skape nær interaksjon mellom områdene, til felles berikelse.

Valg av bybanetrasé og kryssing av Puddefjorden har stor betydning for sammenhengen mellom Laksevåg og sentrum. Ny bro over Puddefjorden vil være hovedforbindelse også for gående og syklende. At denne forbindelsen er funksjonell er av avgjørende betydning for at Laksevåg, med hovedvekt på det historiske Laksevåg sentrum, kan bli en integrert del av sentrum.

Figur 2. Foreslåtte bybanetraséer i ulike strategier og foreløpige alternativer i KDP for kollektivsystemet fra Bergen sentrum til Bergen vest. Gangavstand fra Damsgård allé til midtre alternativ KDP (foreløpig) og trasé fra strategiplankart er under 5 minutter.

I arealstrategi for Dokken kommer det ikke godt nok frem hvordan strategisk veiviser 5 i overordnet strategi for Dokken ivaretas. Kryssingen av Puddefjorden blir den viktigste fysiske forbindelsen, og også en viktig visuell forbindelse, mellom Dokken og Laksevåg.

Arealstrategien fokuserer på Dokkens egne arealbehov i plassering av ny bro, mens fokuset burde være hvordan broen kan binde sammen to nye bydeler til ett fellesskap.

En godt plassert bro kan innebære at en fremtidig havby kan utvide på begge sider av fjorden, og at bydelene i større grad kan dele på sosial infrastruktur og andre funksjoner. Bydelene kan bli ett arbeids-, handels- og boligfellesskap, der alt er innenfor gangavstand.

For grunneierne på Laksevågsiden har nødvendigvis de fremtidige kryssningene av Puddefjorden, det være seg for bybane, gående og syklende, svært stor betydning på flere måter. Det kan innebære vesentlige innskrenkninger for egen tomt, men det kan også åpne for økte muligheter til utvikling av omkringliggende områder. Målsetningen med grunneiersamarbeidet langs hele det feltet som er aktuelt for kryssningspunkter er nettopp å sammen kunne finne løsninger hvor både positive og negative konsekvenser for grunneierne kan fordeles og løses i et samarbeidende fellesskap. Dette vil også gi kommunen som tiltakshaver og part, både med tanke på teknisk og sosial infrastruktur, en mulighet til å finne gode løsninger gjennom dialog og gjennom prosesser der utviklingen av Dokken og Laksevåg sees i sammenheng.

Laksevåg har mistet svært mange av sine arbeidsplasser de senere år, og ligger på jumboplass på Bergen kommune sin levekårsundersøkelse. Marin klynge skal lykkes, og vil trenge god gangavstand til Laksevåg slik at de bedrifter som er kommende positive støttedfunksjoner/ringvirkninger, eller ikke får plass til å lokaliseres på Dokken, kan ligge i gangavstand på Laksevåg. Arealstrategien må ikke bare vise at den rommer dagens behov, men skue inn og gjøre plass til de positive ringvirkninger og behov for areal til arbeidsplasser og støttedfunksjoner etableringen av Marin klynge vil kunne sannsynliggjøres å generere.

I tillegg mener vi det er for ensidig fokus på Dokken sett fra landsiden. En må også tenke på tvers og se hvilke funksjoner Dokken skal ha sett fra sjø. I overgangen til fossilfri og autonome fartøy og mikromobilitet, gjenoppstår sjøveien som hovedveien. Fossilfri og autonome farkoster gir ferge og sjøbuss mer økonomiske driftsmodeller enn de landgående. Det må som del av arealstrategien legges til rette for mange muligheter for at både ny mikromobilitet og autonome fartøy får plass med sjøveien som veien i Havbyen.

Avslutningsvis ønsker grunneierne på Laksevågsiden å understreke at det nå foreligger en unik mulighet til å se to store transformasjonsområder i sammenheng, og derigjennom skape grunnlag for en fremtidig integrasjon av også Laksevåg i en fremtidsrettet og spennende helhetlig nyutvikling på begge sider av Puddefjorden. Dette representerer en mulighet til å realisere mange av de målsetninger kommunen har vedtatt gjennom Strategisk planprogram for Laksevåg, som skal realisere en bærekraftig byutvikling med fortetting, næringsutvikling, transformasjon og forbedret bymiljø.